

16.06.23

Hvorfor smider vi Profit væk ?

Artikel 05

©2023

Hvorfor smider vi Profit væk?

Hver dag smider virksomheder bogstaveligt talt profit væk på grund af det affald, de producerer. Mange er uvidende om, hvor stor indvirkning dette har på deres bundlinje. Andre ved simpelthen ikke, hvordan de kan udnytte deres ressourcer bedre.

Tekst af

Simone Sæderup Nielsen

21. Juni, 2023

Virksomhederne betaler faktisk dobbelt for bortskaffelse af sit affald – 1. gang når forbrugeren køber produkterne og 2. gang når forbrugeren bortskaffer dem. Ved at blive mere effektiv med de ressourcer, der bruges, og mindske spildet af dem, vil behovet for at købe så meget også reduceres samtidigt med at udgifterne til bortskaffelse mindskes.

Udnyt Ressourcerne i din virksomhed

Ressourceeffektivitet og Cirkulær økonomi er to begreber, der i stigende grad er blevet diskuteret og implementeret i EU's politikker. De to begreber har som mål at reducere ressourceforbruget og øge genanvendelsen for derved at skabe en mere bæredygtig økonomi og beskytte miljøet.

Ressourceeffektivitet handler ud fra et økonomisk perspektiv om at optimere brugen af ressourcer ved at minimere spild og forbrug og øge effektiviteten i hele produktionsprocessen. Målet er at opnå mere med mindre, hvilket kan føre til øget konkurrenceevne, skabelse af nye jobmuligheder og reduceret miljøpåvirkning.

Cirkulær økonomi er en økonomisk model, hvor ressourcerne fastholdes i et kredsløb og genanvendes eller genbruges i størst muligt omfang. Det betyder, at affald bliver til en ressource, og produkter og materialer genanvendes i nye produkter. [Målet er at minimere affaldsmængden og forbruge ressourcer på en mere bæredygtig](#)

[måde](#).

EU har længe haft en affaldspolitik, der fokuserede på at reducere affaldsmængden og fremme genanvendelse. Med køreplanen for et resourceeffektivt Europa og pakken om Cirkulær økonomi, ønsker EU at gå skridtet videre med en ambitiøs målsætning om at gøre økonomien mere bæredygtig.

I 2018 offentliggjorde EU-kommissionen sin nye cirkulære økonomipakke, som inkluderer fire nye direktiver om affald, der vil indføre nye mål for forebyggelse, genbrug, genanvendelse og deponering. Disse direktiver er:

1. Direktiv om engangsplastprodukter: Dette direktiv har som mål at reducere forureningen fra plastprodukter og begrænse mængden af plastaffald, der ender i havet.
2. Direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE): Dette direktiv har til formål at øge genanvendelsen af elektrisk og elektronisk affald samt reducere mængden af farlige stoffer, der frigives i miljøet.
3. Direktiv om affald af batterier og akkumulatorer: Dette direktiv har som formål at øge genanvendelsen af batterier og akkumulatorer samtidigt at mængden af farlige stoffer, der frigives i miljøet ønskes reduceret.
4. Direktiv om deponering af affald: Dette direktiv har til formål at reducere mængden af affald, der deponeres på lossepladser, og fremme genanvendelse og genbrug.

Materialestrømme og Take Back-systemer

Materialestrømme og tilbageleveringssystemer spiller en afgørende rolle i opbygningen af en ressourceeffektiv og cirkulær økonomi. Ved at fokusere på disse områder kan vi effektivt reducere affaldsmængderne, bevare ressourcer og skabe en bæredygtig økonomi.

En væsentlig del af den cirkulære økonomi er at sikre, at materialer og produkter ikke blot kasseres efter brug, men i stedet indgår i en lukket kredsløb. Dette kan opnås gennem implementeringen af tilbageleveringssystemer, hvor producenterne påtager sig ansvaret for at tage deres produkter og emballage tilbage efter brug. Ved at etablere effektive "take back-systemer" kan materialer og ressourcer genanvendes eller genbruges i stedet for at ende som affald.

Take Back-systemer kan omfatte krav om producentansvar, hvor producenterne er forpligtet til at finansiere og organisere indsamling, genanvendelse eller korrekt bortskaffelse af deres produkter. Dette skaber incitament hos producenterne til at designe produkter, der er lettere at skille ad og genanvende, hvilket fremmer overgangen til mere bæredygtige produktionsmetoder.

Et eksempel på et vellykket Take Back-system er pantordninger for genanvendelige emballager, såsom flasker og dåser. Ved at indføre pant på disse emballager øges incitamentet hos forbrugerne til at returnere dem, hvilket resulterer i en højere genanvendelsesgrad og reduceret mængde affald. Disse systemer kan også omfatte indsamling af elektronisk affald, hvor elektroniske apparater og komponenter kan genbruges eller genanvendes.

Ved at optimere materialestrømmene gennem tilbageleveringssystemer kan vi opnå en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne. Genbrug og genanvendelse af materialer reducerer behovet for at udvinde og producere nye ressourcer, hvilket bidrager til at mindske miljøpåvirkningen og udtømningen af naturressourcer.

Samlet set er målet med ressourceeffektivitet og den cirkulære økonomi at skabe et bæredygtigt samfund, hvor affald bliver til en værdifuld ressource. Gennem en kombination af forebyggelse, genbrug, genanvendelse og tilbageleveringssystemer kan vi reducere forurening, bevare miljøet og sikre en mere bæredygtig udnyttelse af vores ressourcer.

Ressourceeffektivitet og affaldshierarkiet

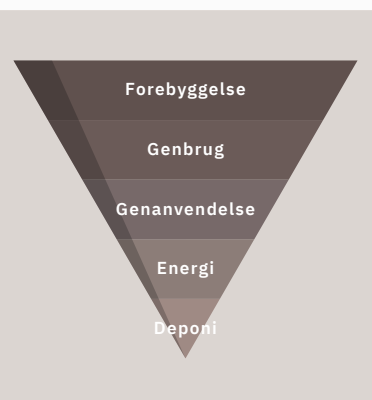
For at opnå en betydelig reduktion i mængden affald, som din virksomhed skaber, kræves der en ændring i opfattelsen af, hvad affald er. I stedet for at vente til øjeblikket, hvor en genstand skal kasseres og de eneste tilgængelige muligheder er at smide den i affaldsspanden eller genanvende den - skal I begynde at overveje ressourceeffektivitet.

Ressourceeffektivitet kan bedst forklares gennem affaldshierarkiet. Her opstillet som et diagram, hvor ressourcestyringspraksis er rangeret fra den mest miljømæssige og fordelagtige til den mest skadelige.

Affaldshierarkiet tager højde for virkningerne af de forskellige ressourcestyringsmuligheder på klimaændringer, luft- og vandkvalitet samt ressourceforringelse. Det er også rangeret efter, hvilke praksisser der vil give din virksomhed de største økonomiske besparelser!

En bedre forståelse af affaldshierarkiet vil hjælpe dig med at identificere handlinger, der kan træffes for at gøre din virksomhed mere ressourceeffektiv og som et resultat vil spare dig penge.

Målet med jeres affaldsminimerings- eller Ressourceeffektivitetsplan bør være at

håndtere alle virksomhedsressourcerne så højt oppe i hierarkiet som muligt, startende med:

Forbyggelse

Den allerbedste strategi for at generere så lidt affald som muligt er at forebygge brugen af et produkt fra begyndelsen.

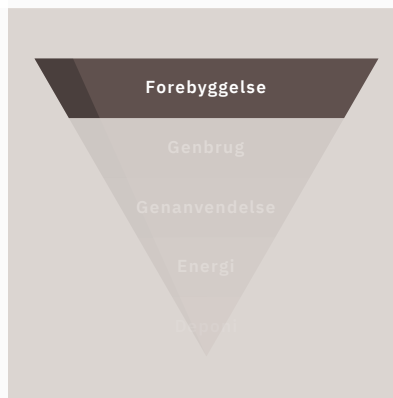
Lad os tage eksemplet med leverancer fra din leverandør, der kommer i papkasser. Disse kasser tømmes og knuses af dit personale, før de tages til papirgenbrugsbeholderne. Så du genbruger dit emballageaffald, hvilket er godt, ikke sandt? Din genbrugsprocent vil se pæn og høj ud, da papkasser kræver hyppige afhentninger, hvilket får dine genbrugsstatistikker til at se gode ud.

Men hvorfor have papkasser i første omgang?

Ved at lægge pres på din leverandør for at overveje alternative emballager kan du forhindre, at dette materiale overhovedet kommer ind i din virksomhed. Varer leveres i genanvendelige kasser; disse tømmes som før og læsses tilbage på lastbilen (eller sidste uges kasser tages væk, hvis du ikke kan tømme dem med det samme). Dit personale behøver ikke bruge tid på at knuse en masse kasser og tage dem til affaldsbeholderne, og hyppigheden af afhentning af dit papiraffald til genbrug kan reduceres – hvilket sparer din virksomhed både tid og penge.

Producenten designer produkterne så de er langtidsholdbare og cirkulære

- Design til at være holdbare, reparerbare, genanvendelige, let adskillelige og fremstillet af genanvendte, genbrugte eller bæredygtigt høstede materialer.
- Mærk produkterne for at identificere, hvem der har fremstillet dem, og hvad de er lavet af.
- Minimer mængden af materialer, der anvendes i produktionen.

- Tilbyd leasing af tjenester og produkter i stedet for kun salg af produkter til kunderne.
- Tag produkter og emballage tilbage efter brug, og genbrug eller genanvend dem for eksempelvis i naturen.

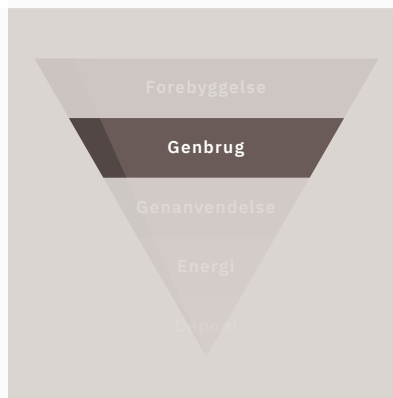
Genbrug (bevar værdi og funktion)

Dette kræver en gennemgang af alle materialer, der bruges på stedet, og omfatter spørgsmålet: “Kan vi bruge dette produkt til noget andet, når vi er færdige med det?” For eksempel, hvis din restaurant bruger hvide linneduge, kan disse duge, når de blevet udnyttet fuldt ud som duge, bruges som forklæder til køkkenpersonalet eller rengøringsklude.

Hvis varen ikke kan genbruges, er det næste spørgsmål så: “Kan vi erstatte denne vare med en, der kan genbruges i vores drift?” For eksempel, hvis din virksomhed leverer engangskopper til kaffe eller vand til personalet eller kunder, kan disse erstattes med genanvendelige kopper eller krus?

Disse ændringer kan reducere dine indkøbsomkostninger ved at forlænge levetiden for dine købte varer samtidig med at materialer undgår at blive bortskaffet.

- Genbrug produkter.
 - Omform brugte produkter til alternative formål (f.eks. gamle døre brugt som vægge; gamle fotos og skrotmetal til kunst).
- Reparer/Renover for at bevare værdi og brugbarhed.
- Genproducer med adskilte dele.
- Nedbrydelse for at skaffe reservedele til reparation og vedligeholdelse af produkter, der stadig er i brug.
- Opfordr til genbrugsbutikker, butikker med brugte byggematerialer, loppemarkeder og indsamlinger til

velgørenhed.

- Giv incitamenter til kunderne om at medbringe egne beholdere, kaffekrus og poser m.m..
- Organisér byttemarkeder.

Genanvendelse

Først når vi har overvejet de første to trin, skal vi tænke på, hvad vi skal gøre med det affald, vi har tilbage. På de højere trin i hierarkiet er de materialer, vi overvejer, stadig værdifulde ressourcer, ikke affald. Fra dette punkt bør vores fokus være at genanvende så meget som muligt.

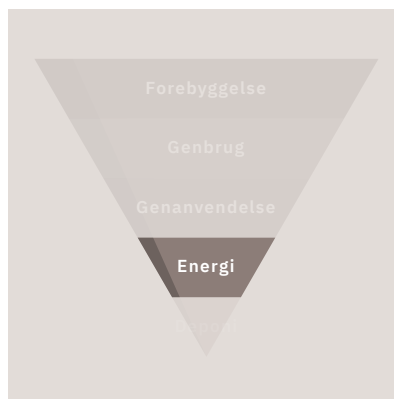
Vi skal affaldsarter i 10 fraktioner, hvor 8 af dem gør det muligt at materialerne bliver genanvendt. Hvis noget ikke kan genanvendes, så spørg dig selv: "Kan vi erstatte denne vare med noget, der kan genanvendes?"

- Affaldssortér
- Genanvend alle uorganiske materialer (f.eks. jord, metaller, glas og keramik).
- Nedcyklings har lavere prioritet (f.eks. genanvendelse af engangsprodukter til engangsbrug eller fremstilling af sand af blandet glas).
- Udvikl lokale markeder og anvendelsesmuligheder for alle genanvendte materialer, herunder ressourcegenindvinding - parker, forskningcentre og virksomhedsklynger til genbrug, genanvendelse eller kompostering af produkter og emballage med højeste værdi og effektivitet.

Energi

Hvis det er muligt, vælg en leverandør, der bortskaffer affaldet på et “Energi fra Affald”-anlæg i stedet for deponering. På denne måde vil dit affald, når det bliver brændt, generere en vis værdi i form af elektricitet eller biobrændstoffer.

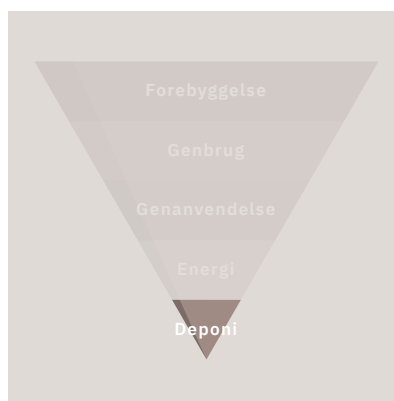

Deponering

Helt i bunden af hierarkiet har vi (forhåbentlig kun) nogle få materialer tilbage, som vi ikke kan genbruge eller genanvende og heller ikke har kunnet erstatte. Selvom vi nu håndterer vores affald på det laveste niveau, er der stadig vigtige beslutninger, vi kan træffe for at sikre, at vi vælger den mindst miljømæssigt skadelige mulighed.

Vælg en affaldsleverandør med de rette tilladelser til sikkert at håndtere dit affald og sikre, at det bortskaffes lovligt og sikkert uden skade på miljøet. Dette er særligt vigtigt, hvis du bortskaffer ‘specielt’ eller ‘farligt’ affald.

- Planlæg systemer, der er fleksible og kan tilpasses i takt med reduktionen af affaldet.

Her er en checkliste over affaldstyper i virksomheder og 23 tips til et effektivt og bæredygtigt affaldshåndteringssystem

Checkliste til affaldshåndtering i virksomheden:

Kontoraffald

1. Undgå engangsartikler - og brug kun permanente / genanvendelige
2. Reducer brugen af plastik
3. Genanvend glas, plastik og aluminium
4. Minimer papirmængden og gå digitalt
5. Genanvend og genbrug papir
6. Brug digital kommunikation

Kantine og madaffald

7. Brug genopfyldelige drikkevarer og madbeholdere
8. Skift til genanvendeligt service, kopper og tallerkener
9. Sørg for korrekt skiltning på affaldsbeholdere og genbrugsfaciliteter
10. Implementér en kompostbeholder

Farligt affald

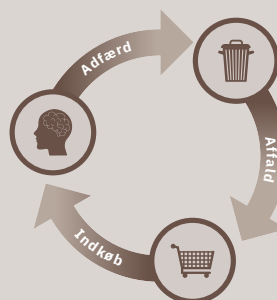
11. Genanvend batterier, lyspærer og elektronik
12. Følg korrekt procedure til bortskaffelse af farligt affald

Affald fra produktion af materialer

13. Genanvend træpaller
14. Skift til bionedbrydelig og andre miljøvenlige former for emballage
15. Genbrug rester fra produktionsprocessen
16. Implementér et effektivt lagerstyringssystem

Transportaffald

17. Skift til miljøvenlige transportformer
18. Lav en god planlægning af ruter og transport
19. Genanvend eller genbrug materiale fra transportprocessen

Elektronisk affald

20. Genanvend eller doner brugt elektronik
21. Følg korrekt procedure for at bortskaffe af elektronisk affald

Bygningsaffald

22. Genanvend materialer fra bygningsarbejde
23. Følg korrekt procedure bortskaffelse af bygningsaffald

Tips til en bæredygtig affaldshåndtering:

- Implementér en affaldspolitik
- Uddan ansatte i affaldshåndtering
- Samarbejd med lokale genbrugs- og affaldsbehandlingsfaciliteter
- Brug genanvendelige emballager til forsendelse
- Følg bæredygtige indkøbsprincipper
- Planlæg og overvåg affaldsproduktionen
- Brug genanvendelige kopper og tallerkener ved virksomhedsarrangementer
- Brug miljøvenlige rengøringsprodukter
- Brug energibesparende belysning
- Opfordr til cykling og gåture til/fra arbejde
- Skift til papirløse betalingsmetoder
- Tilskynd medarbejdere at bruge offentlig transport frem for bilen

